

V Bruseli 4. júna 2020
REV1 – nahrádza oznámenie
z 27. februára 2018 (námorná doprava)
a oznámenie z 11. októbra 2019
(kvalifikácie námorníkov, REV1)

OZNÁMENIE ZAJINTERESOVANÝM STRANÁM

VYSTÚPENIE SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA A PRAVIDLÁ EÚ V OBLASTI NÁMORNEJ DOPRAVY

Spojené kráľovstvo 1. februára 2020 vystúpilo z Európskej únie a stalo sa „tretou krajinou“¹. V dohode o vystúpení² sa stanovuje prechodné obdobie, ktoré sa skončí 31. decembra 2020³. Do uvedeného dátumu sa právo Únie v celom svojom rozsahu uplatňuje na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve⁴.

EÚ a Spojené kráľovstvo budú počas prechodného obdobia rokovať o dohode o novom partnerstve, ktorou sa ustanoví najmä oblasť voľného obchodu. Nie je však isté, či sa takáto dohoda uzavrie a nadobudne platnosť na konci prechodného obdobia. V každom prípade by takáto dohoda vytvorila vzťah, ktorý by bol z hľadiska podmienok prístupu na trh veľmi odlišný od účasti Spojeného kráľovstva na vnútornom trhu⁵, v colnej únii EÚ a v oblasti DPH a spotrebných daní.

Preto sa všetky zainteresované strany, a najmä hospodárske subjekty, upozorňujú na právny stav platný po skončení prechodného obdobia.

¹ Tretia krajina je krajina, ktorá nie je členom EÚ.

² Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7 (ďalej len „dohoda o vystúpení“).

³ Prechodné obdobie možno pred 1. júlom 2020 jedenkrát predĺžiť najviac o jeden alebo dva roky (článok 132 ods. 1 dohody o vystúpení). Vláda Spojeného kráľovstva takéto predĺženie zatiaľ vylučuje.

⁴ S výhradou určitých výnimiek stanovených v článku 127 dohody o vystúpení, ktoré nie sú relevantné v kontexte tohto oznámenia.

⁵ V dohode o voľnom obchode sa predovšetkým nestanovujú koncepty vnútorného trhu (v oblasti tovaru a služieb), ako je vzájomné uznávanie, zásada krajiny pôvodu a harmonizácia. Dohodou o voľnom obchode sa neodstraňujú ani colné formality a kontroly vrátane tých, ktoré sa týkajú pôvodu výrobkov a ich vstupov, ani zákazy a obmedzenia dovozu a vývozu.

Odporúčania zainteresovaným stranám:

V záujme riešenia dôsledkov stanovených v tomto oznámení sa prevádzkovateľom v odvetví námornej dopravy odporúča najmä toto:

- prevádzkovatelia námornej dopravy by mali posúdiť, či sú ovplyvnení zmenou práv prístupu na trh, a podniknúť potrebné preventívne kroky pri predaji služieb námornej dopravy po skončení prechodného obdobia, a
- prevádzkovatelia plavidiel plaviacich sa pod vlajkou členského štátu EÚ by mali zabezpečiť, aby osvedčenia vydané námorníkom v Spojenom kráľovstve boli uznávané v EÚ v súlade s príslušným postupom.

Upozornenie:

Toto oznámenie sa netýka:

- pravidiel EÚ o vybavení námorných lodí,
- pravidiel EÚ o ochrane námornej dopravy,
- pravidiel EÚ o recyklácii lodí,
- pravidiel EÚ o emisiách vrátane emisií CO₂ v námornej doprave,
- pravidiel EÚ o kontrolách osôb, ktoré vstupujú na územie EÚ alebo toto územie opúšťajú,
- všeobecného rámca EÚ pre uznávanie odborných kvalifikácií.

Ďalšie oznámenia týkajúce sa týchto aspektov sa pripravujú alebo už boli uverejnené⁶.

Po skončení prechodného obdobia sa už na Spojené kráľovstvo nebude uplatňovať právo Únie v oblasti námornej dopravy vrátane pravidiel EÚ v oblasti minimálnej úrovne a vzájomného uznávania osvedčení námorníkov, najmä smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/106/ES z 19. novembra 2008 o minimálnej úrovni prípravy námorníkov⁷. Má to najmä tieto dôsledky:

1. Kabotáž

Článok 1 ods. 1 nariadenia (EHS) č. 3577/92⁸ liberalizuje poskytovanie námorných dopravných služieb v rámci členských štátov EÚ (námorná kabotáž) všetkým

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_sk.

⁷ Ú. v. EÚ L 323, 3.12.2008, s. 33.

⁸ Nariadenie Rady (EHS) č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kabotáž) (Ú. v. ES L 364, 12.12.1992, s. 7).

majiteľom lodí Spoločenstva, ktorí majú svoje plavidlá registrované v členskom štáte a plávajúce pod vlajkou členského štátu. Pojem „majiteľ lode Spoločenstva“, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 2 uvedeného nariadenia, zahŕňa:

- a) štátnych príslušníkov⁹ členského štátu usadených v členskom štáte v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto členského štátu a vykonávajúcich činnosti v lodnej doprave;
- b) lodné spoločnosti zriadené v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi členského štátu, ktorých hlavné miesto podnikateľskej činnosti sa nachádza a výkon účinnej kontroly sa uskutočňuje v členskom štáte, alebo
- c) štátnych príslušníkov členského štátu usadených mimo Únie alebo lodné spoločnosti usadené mimo Únie a kontrolované štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak sú ich plavidlá registrované v členskom štáte a plavia sa pod vlajkou členského štátu v súlade s jeho vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Po skončení prechodného obdobia hospodárske subjekty, ktoré už nespĺňajú podmienky stanovené vo vymedzení majiteľa lode Spoločenstva, už nebudú mať právo poskytovať služby námornej kobotáže v súlade s týmto nariadením. Možno poznamenať, že členský štát sa podľa svojho vnútroštátneho práva môže rozhodnúť, že nebude ukladať obmedzenia týkajúce sa kobotáže pre lode plaviace sa pod vlajkou tretej krajiny.

2. NÁMORNÁ BEZPEČNOSŤ

2.1. Uznané organizácie

Vystúpenie Spojeného kráľovstva ako také nemá vplyv na to, ako Komisia udeľuje uznanie v súlade s článkom 4 nariadenia (ES) č. 391/2009¹⁰ organizáciám uvedeným v článku 2 písm. c) uvedeného nariadenia.

Článok 8 nariadenia (ES) č. 391/2009 o účasti členských štátov na pravidelnom posúdení uznaných organizácií bol zmenený nariadením (EÚ) 2019/492¹¹, aby sa stanovilo, že posúdenie vykonáva Komisia spolu s členským štátom, resp. členskými štátmi, ktoré udelili príslušnej uznanej organizácii oprávnenie v súlade s článkom 3 ods. 2 smernice 2009/15/ES¹². Zmenené ustanovenie sa uplatňuje odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým sa nariadenie (ES) č. 391/2009 prestane uplatňovať na Spojené kráľovstvo.

⁹ Tento pojem zahŕňa fyzické aj právnické osoby.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 391/2009 z 23. apríla 2009 o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 11).

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/492 z 25. marca 2019, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 391/2009 vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie (Ú. v. EÚ L 85I, 27.3.2019, s. 5).

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/15/ES z 23. apríla 2009 o spoločných pravidlách a normách pre organizácie vykonávajúce inšpekcie a prehliadky lodí a pre príslušné činnosti námorných úradov (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 47).

2.2. Štátna prístavná kontrola

V smernici 2009/16/ES¹³ sa stanovuje systém štátnej prístavnej kontroly v EÚ. V smernici sa od členských štátov vyžaduje, aby ich úradníci štátnej prístavnej kontroly zabezpečili inšpekciu zahraničných lodí v prístavoch na účely overenia toho, či je stav lode a jej vybavenia v súlade s požiadavkami medzinárodných dohovorov a či je plavidlo obsadené posádkou a prevádzkované v súlade s platným medzinárodným právom. V smernici 2009/16/ES sa takisto vyžaduje overenie dodržiavania niekoľkých ďalších požiadaviek na základe právnych predpisov EÚ¹⁴ vrátane osvedčení o poistení podľa smernice 2009/20/ES¹⁵.

Zatiaľ čo členské štáty EÚ budú aj naďalej vykonávať inšpekciu lodí Spojeného kráľovstva, ktoré budú prichádzať do prístavov EÚ, po skončení prechodného obdobia sa systém štátnej prístavnej kontroly stanovený v smernici 2009/16/ES v Spojenom kráľovstve už nebude uplatňovať¹⁶. Vzťahy medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ, pokiaľ ide o štátnu prístavnú kontrolu, budú regulované Parížskym memorandom o porozumení o štátnej prístavnej kontrole¹⁷.

2.3. Bezpečnosť rybárskych plavidiel

Podľa článku 3 ods. 5 smernice 97/70/ES¹⁸ členské štáty musia zakázať rybárskym plavidlám plaviacim sa pod vlajkou tretej krajiny pôsobiť vo svojich vnútorných vodách alebo teritoriálnom mori alebo vyloďovať úlovky vo svojich prístavoch, ak nemajú od správy vlajkového štátu osvedčenie o zhode s požiadavkami uvedenými v článku 3 ods. 1 až 4 a článku 5 smernice 97/70/ES, ktoré obsahujú technické ustanovenia.

Okrem toho podľa článku 7 ods. 3 smernice 97/70/ES rybárske plavidlá plaviace sa pod vlajkou tretieho štátu, ktoré nepôsobia vo vnútorných vodách

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/16/ES z 23. apríla 2009 o štátnej prístavnej kontrole (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 57).

¹⁴ Článok 13 smernice 2009/16/ES a príloha IV k uvedenej smernici.

¹⁵ Bod 41 prílohy IV k smernici 2009/16/ES a článok 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/20/ES z 23. apríla 2009 o poistení vlastníkov lodí, ktoré sa vzťahuje na námorné pohľadávky (Ú. v. EÚ L 131, 28.5.2009, s. 128).

¹⁶ Treba poznamenať, že po skončení prechodného obdobia sa od lodí plaviacich sa pod vlajkou Spojeného kráľovstva už nebude uplatňovať požiadavka, podľa ktorej lode plaviace sa pod vlajkou Únie musia na palube držať zoznam nebezpečných materiálov, ktorý je v súlade s článkom 5 ods. 2 nariadenia č. 1257/2013 o recyklácii lodí. Od 31. decembra 2020 sa však bude uplatňovať obdobná povinnosť na lode plaviace sa pod vlajkou tretej krajiny [článok 12 a článok 32 ods. 2 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2013 z 20. novembra 2013 o recyklácii lodí (Ú. v. EÚ L 330, 10.12.2013, s. 1)]. Osvedčenie sa overí v súlade s bodom 49 prílohy IV k smernici 2009/16/ES.

¹⁷ Stranami Parížskeho memoranda o porozumení sú všetky členské štáty EÚ, ktoré majú námorné prístavy, vrátane Spojeného kráľovstva.

¹⁸ Smernica Rady 97/70/ES z 11. decembra 1997, ktorou sa ustanovuje harmonizovaný bezpečnostný režim pre rybárske plavidlá dĺžky 24 a viac metrov (Ú. v. ES L 34, 9.2.1998, s. 1).

alebo teritoriálnom mori členského štátu ani nevyloďujú úlovky v prístavoch členského štátu, podliehajú kontrole členského štátu v jeho prístavoch, aby sa dalo overiť, či dodržiavajú Protokol z Torremolinosu¹⁹, odkedy nadobudol platnosť.

3. KVALIFIKÁCIA NÁMORNÍKOV

Podľa článku 3 smernice 2008/106/ES²⁰ musia byť námorníci slúžiaci na palube plavidla plaviaceho sa pod vlajkou členského štátu EÚ držiteľmi požadovaného osvedčenia o spôsobilosti, osvedčenia o odbornej spôsobilosti alebo písomného dôkazu (ďalej len „osvedčenia“) vydaných týmto členským štátom, iným členským štátom EÚ v súlade s postupom ustanoveným v článku 5b alebo postupom jednej z tretích krajín uznaných podľa článku 19 smernice 2008/106/ES. Každý členský štát, pokiaľ ide o lode plávajúce pod vlajkou tohto členského štátu, uznáva osvedčenia vydané námorníkom inými členskými štátmi alebo uznanými tretími krajinami, aby námorníci, ktorí sú držiteľmi týchto osvedčení, mohli pracovať na palube. V smernici 2008/106/ES sa ustanovujú dva odlišné postupy uznávania uplatniteľné na osvedčenia vydané ostatnými členskými štátmi a na osvedčenia vydané uznanými tretími krajinami:

- v článku 5b smernice 2008/106/ES sa ustanovuje, že každý členský štát potvrdzuje (ďalej len „potvrdenie preukazujúce uznanie“), alebo ak je to uplatniteľné, akceptuje osvedčenia vydané námorníkom ostatnými členskými štátmi,
- v článku 19 ods. 4 smernice 2008/106/ES sa stanovuje, že členský štát môže v súvislosti s loďami plaviacimi sa pod vlajkou tohto štátu rozhodnúť o potvrdení osvedčení vydaných uznanými tretími krajinami.

„Akceptovanie“ podľa článku 5b smernice 2008/106/ES:

Osvedčenia vydané námorníkom Spojeným kráľovstvom po skončení prechodného obdobia už nebudú „akceptované“ členským štátom EÚ podľa článku 5b smernice 2008/106/ES.

Kapitán alebo dôstojník, ktorý je držiteľom osvedčenia vydaného Spojeným kráľovstvom, ktoré bolo „akceptované“ členským štátom EÚ, teda nebude môcť po skončení prechodného obdobia pokračovať v práci na palube plavidiel plaviacich sa pod vlajkou daného členského štátu.

¹⁹ Protokol z Torremolinosu z 2. apríla 1993 týkajúci sa Medzinárodného dohovoru o bezpečnosti rybárskych plavidiel z Torremolinosu z roku 1977 (ďalej len „Protokol z Torremolinosu“). Viaceré ustanovenia Protokolu z Torremolinosu boli aktualizované a zmenené Dohodou z Kapského mesta z roku 2012 o vykonávaní ustanovení Protokolu z Torremolinosu z roku 1993.

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/106/ES z 19. novembra 2008 o minimálnej úrovni prípravy námorníkov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 323, 3.12.2008, s. 33). Treba poznamenať, že smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/45/ES zo 7. septembra 2005 o vzájomnom uznávaní osvedčení námorníkov vydávaných v členských štátoch a o zmene a doplnení smernice 2001/25/ES (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 160) bola zrušená článkom 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1159 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica 2008/106/ES (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 94).

„Potvrdenie preukazujúce uznanie“ podľa článku 5b smernice 2008/106/ES:

Osvedčenia vydané námorníkom Spojeným kráľovstvom už nemôžu byť po skončení prechodného obdobia potvrdené (ďalej len „potvrdenie preukazujúce uznanie“) členskými štátmi EÚ podľa článku 5b smernice 2008/106/ES. „Potvrdenie (potvrdenia) preukazujúce uznanie“ vydané pred skončením prechodného obdobia členskými štátmi EÚ podľa článku 5b smernice 2008/106/ES o osvedčeniach vydaných námorníkom Spojeným kráľovstvom bude platné až do uplynutia platnosti príslušného potvrdenia.

Kapitán alebo dôstojník, ktorý je držiteľom „potvrdenia preukazujúceho uznanie“ vydaného členskými štátmi, pokiaľ ide o osvedčenie vydané Spojeným kráľovstvom, bude môcť pokračovať v práci na palube plavidiel plaviacich sa pod vlajkou tohto členského štátu.

Po skončení prechodného obdobia však nie je možné získať „potvrdenie preukazujúce uznanie“ podľa článku 5b smernice 2008/106/ES od iného členského štátu EÚ s cieľom pracovať na palube plavidla plaviaceho sa pod vlajkou tohto iného členského štátu.

Po skončení prechodného obdobia bude uznávanie osvedčení vydaných Spojeným kráľovstvom námorníkom zo strany členského štátu EÚ podliehať podmienkam a postupu stanoveným v článku 19²¹ smernice 2008/106/ES v súlade s novým postavením Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny.

Všeobecné informácie sú dostupné na webovom sídle Komisie o námornej doprave (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime_en) a námorníkoch (https://ec.europa.eu/transport/modes/maritime/seafarers_en). Tieto stránky budú v prípade potreby aktualizované a doplnené o ďalšie informácie. Ďalšie informácie o iných otázkach týkajúcich sa námornej bezpečnosti sú k dispozícii na webovej stránke Európskej námornej bezpečnostnej agentúry na tejto adrese: <https://www.emsa.europa.eu/>.

Európska komisia

Generálne riaditeľstvo pre mobilitu a dopravu

²¹ Podmienky na uznanie stanovené v článku 19 smernice 2008/106/ES boli nedávno zmenené smernicou (EÚ) 2019/1159.